

С.А. „Д. А. Ценов“ - Свищов
Вх.№ 93.БД-6 / 23.02.2023

До

Членовете на Научно жури

СА „Димитър А. Ценов“

катедра “Финанси и кредит”

Свищов

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмил Найденов, Икономически университет – Варна, (научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“), член на научно жури в процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов на докторант Калоян Драгомиров Паргов по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“

Изготвил становището: доц. д-р Людмил Василев Найденов

Автор на дисертационния труд: Калоян Драгомиров Паргов

Тема на дисертационния труд: „Енергийна сигурност и енергийна стратегия на ЕС и България: финансово-икономически аспекти и предизвикателства“

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Обект и предмет

Обект на изследването е енергийната сигурност на ЕС и на България. За предмет на разработката са изведени „финансово-икономическите аспекти и предизвикателства пред енергийната сигурност и енергийната стратегия на ЕС и България“ (с. 6).

2. Обем

Общият обем на дисертационния труд е 217 страници, от които 185 страници са основен текст, В основния текст са включени 5 таблици и 95 фигури.

3. Структура

Структурата на разработката е класическа. Същата отразява обекта, предмета, целите и задачите на изследването и представлява добра основа за тяхното постигане. Точно е формулирана изследователската теза, която намира израз в твърдението, че „енергийната сигурност е ключов компонент от енергийната стратегия на ЕС и на България, които следва да бъдат обосновани с финансово-икономически анализ, оценяващ множеството аспекти и предизвикателства на енергийния баланс и динамиката в енергийния микс с трендов и форсажорен характер” (с. 6). Тя (изследователската теза) коректно отразява съдържанието и основните приносни моменти в дисертационния труд.

В трите глави на научното изследване отражение намират:

- Исторически анализ и оценка на енергийната политика на Европейския съюз в началото на XXI век (глава първа).
- Финансово-икономически измерители като индикатори за предотвратяване на енергийни предизвикателства (глава втора).
- Предизвикателства и перспективи пред енергийния сектор на ЕС и България (глава трета).

4. Литература

В дисертационния труд се използва широка база от български и чуждестранни литературни източници, нормативни документи и Интернет-публикации (общо 158 литературни, нормативни, статистически и интернет източници, от които 113 на латиница). Следователно докторантът стъпва върху богат и разнообразен набор от теоретични разработки, нормативни документи и емпирични данни, които в дисертацията са ползвани добросъвестно и коректно са цитирани.

5. Приложения

В дисертационния труд присъстват осем приложения, свързани с проблематиката на основното изложение. Приложена е Декларация за оригиналност и достоверност и Справка за съответствие с националните изисквания по Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Р. България.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

В условията на пост-COVID стопанска конюнктура, военен конфликт в Украйна и повишен инфлационен натиск (в т.ч. следствие от високи цени на енергоносители) разработката представлява цялостно и задълбочено проучване относно значимостта на енергийната сигурност като ключов компонент на енергийната стратегия на ЕС и на България. При това актуалността на разработката корелира пряко с анализ, сравнение и оценка на възможностите за оптимизиране на енергийния сектор на страните-членки, в т.ч. и на България.

Дисертационният труд е разработен задълбочено, отговаря на основните предпоставки за качествена научна разработка и на минималните национални изисквания, свързани с процедурата за придобиване на ОНС „доктор“. В основното изложение са застъпени както теоретични, така и методологически и практико-приложни аспекти. Текът впечатлява с подчертано авторово присъствие и компетентни авторови анализи, коментари, обобщения и заключения.

2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

Докторантът е добре запознат със степента на разработеност на засегнатите от него проблеми в специализираната икономическа литература, както и с практическите достижения в областта на енергийния сектор на ЕС. В тази връзка следва да се подчертава фактът, че използваният в разработката език (стил) е научен, липсват двусмислени твърдения, аргументите, на които се базира докторант Калоян Паргов, са изведени след задълбочен анализ, обобщенията и изводите са взаимно свързани. Резултатите от научното изследване са оформени и представени разбираемо, логично и прецизно.

Обемът на дисертационния труд е оптимален и балансиран по отношение на структурата.

Използваният в научното изследване инструментариум включва исторически и логически анализ и синтез, методи на индукцията и дедукцията, динамичен, факторен и сравнителен анализ, графичен метод, метод на

експертните оценки, статистико-математически методи. Анализираните данни са коректни и систематизирани на база официална статистическа информация. Множеството авторови изчисления са прецизни и представляват надеждна основа за направените изводи и предложения.

3. Мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът прецизно следва структурата и съдържанието на дисертационния труд, коректно отразява неговите достойнства и напълно отговаря на стандартите за съставяне на автореферат на дисертационен труд.

4. Публикации по темата на дисертационния труд

Докторантът има четири публикации, пряко свързани с темата на дисертационния труд – една студия, една статия и два научни доклада. Студията е публикувана в Годишен алманах „Научни изследвания на докторанти на СА „Д. А. Ценов – Свищов”, а статията – в списание „Народностопански архив” – първото българско академично икономическо списание. Ръкописите на публикациите са обсъдени на заседания на катедра „Финанси и кредит” и са рецензиирани от утвърдени във финансово-икономическата област специалисти. Докладите са презентирани, а основните постановки в тях – аргументирани и дискутирани пред участниците (вкл. от практиката) в проведени научни форуми.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

1. Наличие на нови научни идеи и резултати с мнение за тяхната значимост

Изключителната актуалност на темата на дисертационния труд определя неговата значимост за финансово-икономическата теория и практика. От теоретична гледна точка висока положителна оценка заслужава изведената авторова дефинитивна интерпретация на понятието „енергийна сигурност”. Аргументирано и точно са моделирани компонентите на енергийния баланс на ЕС и на България като на тази основа е доказана необходимостта от задълбочено изследване на енергийните процеси и техните тенденции. Важно значение за икономическата практика имат предложенията за формирането на стратегически алианс за енергийна сигурност между Швеция, Дания,

Великобритания, Франция, Австрия, Германия, Унгария и Испания както и доказаните практически възможности за добавяне на стойност за България от енергийния сектор. На основата на корелационен анализ са изследвани количествените взаимовръзки между цените на основните енергийни ресурси в страните от Европа (при отчитане на различията между страните-членки и държавите извън ЕС).

IV. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният за рецензиране дисертационен труд е разработен добросъвестно и отговаря на утвърдените за изготвяне на научно изследване (за придобиване на образователната и научна степен „доктор“) стандарти. Авторът демонстрира умение точно да изяснява свързани с енергийната сигурност теоретични постановки, да прави аргументирани изводи и обосновани предложения относно перспективите пред енергийния сектор на ЕС и на България. Стилът на разработката е изследователски, с ясно откроено авторово участие.

Логичната постройка на разработката, съобразена с основната изследователска теза, прецизният анализ, аргументираните изводи и обобщения ми дават основание да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да дадем своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“ на Калоян Драгомиров Паргов.

Варна, 09.02.2023 г.

Изготвил становището:.....

(Доц. д-р Людмил Найденов)